

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

28.03.2016

м. Київ

№ 393

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
21 квітня 2016 р. за № 609/28739

Про внесення змін до Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Відповідно до статей 1, 4, 6 - 8, 10, 12, 25 та пунктів 9², 9⁴ - 9⁶ розділу VIII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", підпункту 5 пункту 4 Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 375,

НАКАЗУЮ:

1. Внести зміни до Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 20 квітня 2015 року № 449, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 07 травня 2015 року за № 508/26953, виклавши її у новій редакції, що додається.
2. Департаменту податкової, митної політики та методології бухгалтерського обліку Міністерства фінансів України (Романюк Ю. П.) в установленому порядку:

подати цей наказ до Міністерства юстиції України на державну реєстрацію;

забезпечити оприлюднення цього наказу.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра фінансів України **Макеєву О. Л.** та Голову Державної фіскальної служби України **Насірова Р. М.**

Міністр

Н. Ярецько

ПОГОДЖЕНО:

**Президент Спілки
орендарів і підприємців України**

В. Хмільовський

**Перший заступник Голови
Спільного представницького
органу сторони роботодавців
на національному рівні**

О. Мірошниченко

Перший заступник Голови

С. М. Кондюк

СПО об'єднань профспілок

**Голова комісії виконавчої дирекції
Фонду соціального страхування
з тимчасової втрати працездатності**

В. С. Сітайло

**В. о. директора виконавчої
дирекції Фонду соціального
страхування від нещасних
випадків на виробництві та
професійних захворювань України**

С. Лапчик

**Голова правління
Пенсійного фонду України**

О. Зарудний

**Голова Державної
казначейської служби України**

Т. Я. Слюз

**Голова Державної
фіскальної служби України**

Р. М. Насіров

**Голова Державної
регуляторної служби України**

К. М. Ляпіна

**Міністр
соціальної політики України**

П. Розенко

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України
20 квітня 2015 року N 449
(у редакції наказу Міністерства
фінансів України
від 28 березня 2016 року N 393)

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
21 квітня 2016 р. за N 609/28739

ІНСТРУКЦІЯ

**про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове
державне соціальне страхування**

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає процедуру нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі - єдиний внесок) страхувальниками, визначеними Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" (далі - Закон), нарахування і сплати фінансових санкцій, стягнення заборгованості зі сплати страхових коштів органами доходів і зборів.

2. У цій Інструкції терміни вживаються у значеннях, визначених Законом.

II. Платники єдиного внеску

1. Платниками єдиного внеску є:

1) роботодавці:

підприємства, установи та організації, інші юридичні особи, утворені відповідно до законодавства України, незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання, які використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством, чи за цивільно-правовими договорами (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою - підприємцем, якщо виконувані ним роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, зазначеним у витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань), у тому числі філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи зазначених підприємств, установ і організацій, інших юридичних осіб, які мають окремий баланс і самостійно ведуть розрахунки із застрахованими особами;

фізичні особи - підприємці, зокрема ті, які використовують працю інших осіб на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством про працю, чи за цивільно-правовим договором (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою - підприємцем, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, зазначеним у витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань);

фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність, та фізичні особи, які використовують працю інших осіб на умовах трудового договору (контракту);

дипломатичні представництва і консульські установи України, філії, представництва, інші відокремлені підрозділи підприємств, установ та організацій (у тому числі міжнародні), утворені відповідно до законодавства України, які мають окремий баланс і самостійно здійснюють розрахунки із застрахованими особами;

дипломатичні представництва і консульські установи іноземних держав, філії, представництва та інші відокремлені підрозділи іноземних підприємств, установ та організацій (у тому числі міжнародні), розташовані на території України;

інвестори (оператори) за угодою про розподіл продукції (у тому числі постійне представництво інвестора-нерезидента), що використовують працю фізичних осіб, найнятих на роботу в Україні на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством, чи за цивільно-правовими договорами (крім цивільно-правового договору, укладеного з фізичною особою - підприємцем в Україні, якщо виконувані роботи (надавані послуги) відповідають видам діяльності, зазначеним у витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань);

2) підприємства, установи, організації, фізичні особи, які використовують найману працю, військові частини та органи, які виплачують грошове забезпечення, допомогу з тимчасової непрацездатності, допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами, допомогу або компенсацію відповідно до законодавства таким особам:

військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби), особам рядового і начальницького складу;

батькам - вихователям дитячих будинків сімейного типу, прийомним батькам, якщо вони отримують грошове забезпечення відповідно до законодавства;

особам, які отримують допомогу з тимчасової непрацездатності, перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами і отримують допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами;

особам, які проходять строкову військову службу у Збройних Силах України, інших утворених відповідно до закону військових формуваннях, Службі безпеки України, органах Міністерства внутрішніх справ України та службу в органах і підрозділах цивільного захисту;

особам, які доглядають за дитиною до досягнення нею трирічного віку та відповідно до закону отримують допомогу по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та/або при народженні дитини;

одному з непрацюючих працездатних батьків, усиновителям, опікунам, піклувальникам, які фактично здійснюють догляд за дитиною-інвалідом, а також непрацюючим працездатним особам, які здійснюють догляд за інвалідом I групи або за престарілим, який за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду або досяг 80-річного віку, якщо такі непрацюючі працездатні особи отримують допомогу або компенсацію відповідно до законодавства;

3) фізичні особи - підприємці, у тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування;

4) особи, які провадять незалежну професійну діяльність, а саме: наукову, літературну, артистичну, художню, освітню або викладацьку, а також медичну, юридичну практику, в тому числі адвокатську, нотаріальну діяльність, або особи, які провадять релігійну (місіонерську) діяльність, іншу подібну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності;

5) особи, які беруть добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

2. Платники єдиного внеску, зазначені у підпунктах 3 - 5 пункту 1 цього розділу, є для себе одночасно страхувальниками і застрахованими особами.

3. Платники єдиного внеску, зазначені у підпунктах 1 та 2 пункту 1 цього розділу, є страхувальниками для застрахованих осіб.

4. Особи, зазначені у підпункті 3 пункту 1 цього розділу, які обрали спрощену систему оподаткування, звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу.

III. База нарахування та розміри єдиного внеску

1. Єдиний внесок відповідно до Закону для платників, зазначених у підпункті 1 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, щодо кожної застрахованої особи встановлюється у розмірі 22 відсотків на суму нарахованої заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі в натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України "Про оплату праці", та суму винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами.

2. Для платників, зазначених у підпункті 2 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, єдиний внесок встановлюється відповідно до Закону у розмірі 22 відсотків на суму грошового забезпечення кожної застрахованої особи, оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця, та допомоги з тимчасової непрацездатності, допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами; допомоги або компенсації відповідно до законодавства.

3. Для платників, зазначених у підпунктах 3 (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та 4 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, єдиний внесок встановлюється відповідно до Закону у розмірі 22 відсотків суми доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску за місяць, у якому отримано дохід (прибуток).

4. Для платників, зазначених у підпункті 3 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, які обрали спрощену систему оподаткування, єдиний внесок встановлюється у розмірі 22 відсотків суми, що визначається такими платниками самостійно для себе, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Особи, які є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу, зазначені у пункті 4 розділу II цієї Інструкції, можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови самостійного визначення для себе бази нарахування єдиного внеску, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

5. Для підприємств, установ і організацій, у яких працюють інваліди, єдиний внесок встановлюється відповідно до Закону у розмірі 8,41 відсотка суми нарахованої заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі в натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України "Про оплату праці", та суми оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця, та допомоги з тимчасової непрацездатності, допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами для працюючих інвалідів.

6. Для підприємств та організацій всеукраїнських громадських організацій інвалідів, зокрема товариств УТОГ та УТОС, у яких кількість інвалідів становить не менш як 50 відсотків загальної чисельності працівників, і за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить не менш як 25 відсотків суми витрат на оплату праці, єдиний внесок встановлюється відповідно до Закону у розмірі 5,3 відсотка суми нарахованої заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі в натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України "Про оплату праці", та суми винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами, а також суми оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця, та допомоги з тимчасової непрацездатності, допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами.

7. Для підприємств та організацій громадських організацій інвалідів, у яких кількість інвалідів становить не менш як 50 відсотків загальної чисельності працівників, і за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить не менш як 25 відсотків суми витрат на оплату праці, єдиний внесок встановлюється відповідно до Закону у розмірі 5,5 відсотка

суми нарахованої заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у тому числі в натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України "Про оплату праці", та суми оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця, та допомоги з тимчасової непрацездатності, допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами для працюючих інвалідів.

Підтвердженням встановлення працівнику інвалідності є завірена копія довідки до акта огляду в медико-соціальной експертній комісії про встановлення групи інвалідності. Завірення копії довідки здійснюється безпосередньо підприємством, установою або організацією, зазначеними в абзацах другого, п'ятому - сьомому підпункту 1 пункту 1 розділу II цієї Інструкції.

Нарахування єдиного внеску у розмірах, визначених пунктами 5 - 7 цього розділу, здійснюється з дати встановлення групи інвалідності, але не раніше одержання завіреної копії довідки до акта огляду в медико-соціальной експертній комісії, та закінчується датою припинення інвалідності.

8. Для платників, визначених підпунктами 1 та 2 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, якщо база нарахування єдиного внеску не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід, сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), та встановленої ставки єдиного внеску за умови перебування у трудових відносинах повний календарний місяць або відпрацювання всіх робочих днів звітного місяця.

Вимоги щодо нарахування єдиного внеску на заробітну плату (дохід), що не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, не застосовуються до:

заробітної плати з джерела не за основним місцем роботи (базою нарахування єдиного внеску є отриманий дохід (прибуток) незалежно від його розміру);

заробітної плати (доходу) працівника-інваліда, який працює на підприємстві, в установі або організації, де застосовується ставка 8,41 відсотка;

заробітної плати (доходів) працівників всеукраїнських громадських організацій інвалідів, зокрема товариств УТОГ та УТОС, у яких кількість інвалідів становить не менш як 50 відсотків загальної чисельності працівників, і за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить не менш як 25 відсотків суми витрат на оплату праці, де застосовується ставка 5,3 відсотка;

заробітної плати (доходів) працівників підприємств та організацій громадських організацій інвалідів, в яких кількість інвалідів становить не менш як 50 відсотків загальної чисельності працюючих, і за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить не менш як 25 відсотків суми витрат на оплату праці, де застосовується ставка 5,5 відсотка;

працівників, яким надано відпустки без збереження заробітної плати відповідно до пункту 18 частини першої статті 25 Закону України "Про відпустки".

9. Для платників, зазначених у підпункті 5 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, єдиний внесок встановлюється у розмірі 22 відсотків суми, що визначається такими платниками самостійно для себе, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного

внеску, встановленої Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

10. Нарахування єдиного внеску здійснюється в межах максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, що дорівнювала до 01 жовтня 2011 року п'ятнадцяти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого Законом, на яку нараховується єдиний внесок, з 01 жовтня 2011 року - сімнадцяти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого Законом, на яку нараховується єдиний внесок, з 01 січня 2016 року - двадцяти п'яти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого Законом, на яку нараховується єдиний внесок.

11. Особи, які перебували на обліку в органах доходів і зборів або мали місцезнаходження (місце проживання) на території Автономної Республіки Крим або міста Севастополя на початок тимчасової окупації, звільняються від обов'язку сплати єдиного внеску під час провадження їхньої підприємницької діяльності на тимчасово окупованій території України. Єдиний внесок не справляється з доходів, отриманих юридичними особами (їх відокремленими підрозділами) та фізичними особами на тимчасово окупованій території.

12. Тимчасово на період реалізації проекту модернізації Бортницької станції очистки стічних вод у рамках реалізації проекту "Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації", затвердженого Кабінетом Міністрів України (далі - Проект), найманим працівникам, які є громадянами Японії та працюють в рамках реалізації Проекту, на доходи у формі заробітної плати та/або винагороди за цивільно-правовими договорами єдиний внесок не нараховується.

Зазначене звільнення застосовується лише до тієї частини доходів, що пов'язана з реалізацією Проекту.

IV. Нарахування, обчислення і сплата єдиного внеску

1. Нарахування єдиного внеску:

1) єдиний внесок нараховується на суми, що визначені базою для нарахування єдиного внеску, які не зменшені на суму відрахувань податків, інших обов'язкових платежів, що відповідно до Закону сплачуються із зазначених сум або за договорами позики, придбання товарів та виплат на інші цілі за дорученням отримувача;

2) єдиний внесок нараховується на суми, що визначені базою для нарахування єдиного внеску, незалежно від джерел їх фінансування, форми, порядку, місця виплати та використання, а також від того, чи виплачені такі суми фактично після їх нарахування до сплати;

3) єдиний внесок обчислюється виключно у національній валюті, у тому числі з виплат (доходу), що здійснюються в натуральній формі.

Обчислення єдиного внеску із сум, виражених в іноземній валюті (крім випадків сплати єдиного внеску в іноземній валюті згідно з договорами про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі - договір про добровільну участь) особами, які працюють або постійно проживають за межами України, зазначеними в абзаці третьому підпункту 3 пункту 1 розділу V, та у випадках, передбачених підпунктом 4 пункту 2 розділу V цієї Інструкції), здійснюється шляхом перерахування зазначених сум у національну валюту України за офіційним курсом національної валюти до іноземної валюти, установленим Національним банком України на день обчислення єдиного внеску;

4) обчислення єдиного внеску за минулі періоди здійснюється виходячи з розміру єдиного внеску, що діяв на день нарахування (обчислення, визначення) заробітної плати (доходу), на яку нараховується єдиний внесок;

5) при обчисленні єдиного внеску платниками, зазначеними в підпункті 2 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, що здійснюється за рахунок коштів державного бюджету в порядку, встановленому постановою Кабінету Міністрів України від 02 березня 2011 року № 178 "Про затвердження Порядку нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за деякі категорії застрахованих осіб", у розмірі не менше мінімального страхового внеску за кожну особу за минулі періоди, застосовується розмір єдиного внеску, що діяв у місяці, за який нараховується єдиний внесок.

2. Сплата єдиного внеску:

1) сплата єдиного внеску здійснюється за місцем обліку такого платника у національній валюті шляхом внесення відповідних сум єдиного внеску на відповідні рахунки органів доходів і зборів, відкриті в органах Державної казначейської служби України (далі - органи Казначейства), для його зарахування, крім єдиного внеску, який сплачується в іноземній валюті розташованими за межами України підприємствами, установами, організаціями (у тому числі міжнародними) за працюючих у них громадян України та громадянами України, які працюють або постійно проживають за межами України, відповідно до договорів про добровільну участь.

Сплата єдиного внеску згідно з договорами про добровільну участь особами, зазначеними в абзаці третьому підпункту 3 пункту 1 розділу V цієї Інструкції (з числа осіб, які працюють або постійно проживають за межами України), та у випадках, передбачених підпунктом 4 пункту 2 розділу V цієї Інструкції, в іноземній валюті здійснюється на поточний рахунок центрального органу виконавчої влади, який реалізує політику у сфері адміністрування єдиного внеску, відкритий в уповноваженому банку України.

Кошти єдиного внеску, що надійшли в іноземній валюті після її продажу за курсом продажу безготівкової іноземної валюти за гривні та утримання уповноваженим банком комісійної винагороди за здійснення операції з продажу іноземної валюти, зараховуються на відповідні рахунки Державної фіскальної служби України, відкриті в Державній казначейській службі України (далі - Казначейство).

Облік єдиного внеску, сплаченого в іноземній валюті, здійснюється у гривнях органами доходів і зборів за місцем реєстрації (останнім місцем проживання) громадянина в Україні на підставі повідомлення центрального органу виконавчої влади, який реалізує політику у сфері адміністрування єдиного внеску, та копій платіжних документів, що підтверджують сплату єдиного внеску;

2) єдиний внесок сплачується шляхом перерахування платником безготівкових коштів з його банківського рахунку.

Платники, зазначені у підпунктах 3 - 5 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, які не мають банківського рахунку, сплачують єдиний внесок шляхом готівкових розрахунків через банки чи відділення зв'язку;

3) днем сплати єдиного внеску вважається:

у разі перерахування сум єдиного внеску з рахунку платника на відповідні рахунки органів доходів і зборів - день списання банком або органом Казначейства суми платежу з рахунку платника незалежно від часу її зарахування на рахунок органу доходів і зборів;

у разі сплати єдиного внеску готівкою - день прийняття до виконання банком або іншою установою - членом платіжної системи документа на переказ готівки разом із сумою коштів у готівковій формі;

у разі сплати єдиного внеску в іноземній валюті - день надходження коштів на відповідні рахунки Державної фіскальної служби України, відкриті в Казначействі;

4) єдиний внесок підлягає сплаті незалежно від фінансового стану платника.

3. Обчислення і строки сплати єдиного внеску платниками, зазначеними у підпунктах 1 та 2 (крім тих, які є страхувальниками для осіб, зазначених у абзацах третьому, п'ятому - сьомому підпункту 2 пункту 1 розділу II цієї Інструкції) пункту 1 розділу II цієї Інструкції:

1) обчислення єдиного внеску зазначеною категорією платників здійснюється щомісяця на підставі бухгалтерських та інших документів, відповідно до яких провадиться нарахування (обчислення) або які підтверджують нарахування (обчислення) виплат (доходу), на які нараховується єдиний внесок.

Нарахування єдиного внеску за осіб, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами і отримують допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами, здійснюється за кожен місяць окремо таким чином:

визначається середньоденний розмір допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами шляхом ділення нарахованої суми такої допомоги на кількість днів, за які вона нарахована;

визначається сума допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, що припадає на кожен місяць окремо, шляхом множення середньоденного розміру такої допомоги на кількість календарних днів кожного місяця, за які вона нарахована;

визначається сума єдиного внеску для роботодавця шляхом множення розрахованої суми допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами за кожен місяць окремо на розмір єдиного внеску, встановлений Законом для зазначеної категорії платників (22 відсотки, 8,41 відсотка, 5,3 відсотка, 5,5 відсотка).

Сплата єдиного внеску за осіб, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами і отримують допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами, здійснюється з усієї суми нарахованої допомоги в місяці, у якому були здійснені нарахування;

2) нарахування єдиного внеску здійснюється в межах максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої Законом.

Застосування максимальної величини при нарахуванні єдиного внеску на суми допомоги з тимчасової непрацездатності, допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, оплати щорічної відпустки, період яких більше одного місяця, здійснюється окремо за кожний місяць;

3) якщо нарахування заробітної плати здійснюється за попередній період, зокрема у зв'язку з уточненням кількості відпрацьованого часу, виявленням помилок, нараховані суми включаються до заробітної плати того місяця, в якому були здійснені нарахування;

4) для осіб, які працюють у сільському господарстві, зайняті на сезонних роботах, виконують роботи (надають послуги) за цивільно-правовими договорами, творчих працівників (архітектори, художники, артисти, музиканти, композитори, критики, мистецтвознавці, письменники, кінематографісти) та інших осіб, які отримують заробітну плату (дохід) за виконану роботу (надані послуги), строк виконання якої (яких) перевищує

календарний місяць, єдиний внесок нараховується на суму, що визначається шляхом ділення заробітної плати (доходу), виплаченої за результатами роботи, на кількість місяців, за які вона нарахована.

Зазначений порядок нарахування внеску поширюється також на осіб, яким нараховано заробітну плату (дохід) за відпрацьований час після звільнення з роботи або згідно з рішенням суду, - середню заробітну плату за вимушений прогул;

5) визначення видів виплат, що відносяться до основної, додаткової заробітної плати та інших заохочувальних та компенсаційних виплат, при нарахуванні єдиного внеску передбачено Інструкцією зі статистики заробітної плати, затвердженою наказом Державного комітету статистики України від 13 січня 2004 року N 5, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 27 січня 2004 року за N 114/8713;

6) нараховані за відповідний календарний місяць суми єдиного внеску сплачуються платниками не пізніше 20 числа наступного місяця, крім гірничих підприємств, які зобов'язані сплачувати єдиний внесок, нарахований за календарний місяць, не пізніше 28 числа наступного місяця незалежно від виплати заробітної плати та інших видів виплат, на суми яких нараховується єдиний внесок;

7) платники під час кожної виплати заробітної плати (доходу, грошового забезпечення), на суми якої (якого) нараховується єдиний внесок, одночасно з видачею зазначених сум зобов'язані сплачувати нарахований на ці виплати єдиний внесок у розмірі, встановленому для відповідних платників (авансові платежі). Винятком є випадки, якщо внесок, нарахований на ці виплати, вже сплачений у строки, визначені підпунктом 7 цього пункту, або за результатами звірки стану розрахунків платника з органом доходів і зборів за платником визнана переплата єдиного внеску, сума якої перевищує суму внеску, що підлягає сплаті, або дорівнює їй.

Кошти перераховуються одночасно з отриманням (перерахуванням) коштів на оплату праці (виплату доходу, грошового забезпечення), у тому числі в безготівковій чи натуральній формі.

Фактичним отриманням (перерахуванням) коштів на оплату праці (виплату доходу, грошового забезпечення) вважається отримання відповідних сум готівкою, зарахування на рахунок одержувача, перерахування за дорученням одержувача на будь-які цілі, отримання товарів (послуг) або будь-яких інших матеріальних цінностей у рахунок зазначених виплат, фактичне здійснення з таких виплат відрахувань згідно із законодавством або виконавчими документами чи будь-яких інших відрахувань;

8) якщо платники єдиного внеску, визначені абзацами третім та четвертим підпункту 1 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, мають найманих працівників і на строк своєї військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період уповноважують іншу особу на виплату найманим працівникам заробітної плати та/або інших доходів, їх зобов'язання, визначені пунктами 1 (крім сплати єдиного внеску), 2 - 6, 10, 12 частини другої статті 6 Закону, здійснює така уповноважена особа.

Платники єдиного внеску, визначені абзацами третім та четвертим підпункту 1 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, протягом 10 днів після демобілізації або після закінчення лікування (реабілітації) подають до органів доходів і зборів заяву за формою згідно з додатком 1 до цієї Інструкції та копію військового квитка або копію іншого документа, виданого відповідним державним органом, із зазначенням даних про призов такої особи на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період.

Єдиний внесок, що був нарахований уповноваженою особою з таких виплат, сплачується демобілізованою особою протягом 180 календарних днів з першого дня її демобілізації або після закінчення її лікування (реабілітації) без нарахування штрафних і фінансових санкцій. При цьому демобілізовані особи, визначені абзацами третім та четвертим підпункту 1 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, у заяві, передбаченій в абзаці другому цього підпункту, зазначають дані про нарахований єдиний внесок на суму таких виплат уповноваженою особою протягом строку військової служби фізичної особи - підприємця або особи, яка провадить незалежну професійну діяльність.

При цьому платники єдиного внеску, визначені абзацами третім та четвертим підпункту 1 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, під час особливого періоду, визначеного Законом України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", які призвані на військову службу під час мобілізації або залучені до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, на весь строк їх військової служби не звільняються від виконання своїх обов'язків платників єдиного внеску, якими вони є відповідно до підпунктів 3 та 4 пункту 1 розділу II цієї Інструкції.

Сплата єдиного внеску платниками, зазначеними у підпунктах 3 та 4 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, якщо вони є роботодавцями, має бути здійснена демобілізованою особою протягом 180 календарних днів з першого дня її демобілізації або після закінчення її лікування (реабілітації) без нарахування штрафних і фінансових санкцій.

Ця норма застосовується з першого дня мобілізації, оголошеної Указом Президента України від 17 березня 2014 року N 303 "Про часткову мобілізацію", затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про часткову мобілізацію", та протягом усього особливого періоду.

4. Обчислення і строки сплати єдиного внеску за платників, зазначених у абзацах другому - п'ятому підпункту 2 пункту 1 розділу II цієї Інструкції:

1) обчислення і сплата єдиного внеску за зазначену категорію платників здійснюються платниками, зазначеними в абзаці першому підпункту 2 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, за рахунок сум, на які внесок нарахований;

2) нарахування та сплата єдиного внеску здійснюються відповідно до вимог підпунктів 1 - 5 пункту 3 цього розділу та в строки, визначені підпунктом 7 пункту 3 цього розділу.

5. Обчислення і строки сплати єдиного внеску платниками, зазначеними у підпунктах 3 (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та 4 пункту 1 розділу II цієї Інструкції:

1) обчислення сум єдиного внеску зазначеною категорією платників здійснюється на підставі даних річних податкових декларацій (річної звітності) та результатів перевірок діяльності таких осіб, що призвела до збільшення або зменшення розміру доходу, що підлягає оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб;

2) платники, визначені підпунктом 3 (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) пункту 1 розділу II цієї Інструкції, здійснюють розрахунок єдиного внеску за календарний рік до 10 лютого наступного року на підставі даних річної податкової декларації. При визначенні доходу (прибутку), з якого сплачується єдиний внесок, враховується кількість місяців, у яких отримано дохід (прибуток).

Базою нарахування єдиного внеску є чистий оподатковуваний дохід (прибуток), зазначений у податковій декларації, поділений на кількість місяців, протягом яких він

отриманий. До зазначеної суми з урахуванням максимальної величини бази нарахування єдиного внеску застосовується ставка, зазначена в пункті 3 розділу III цієї Інструкції.

У разі якщо таким платником не отримано доходу (прибутку) у звітному році або окремому місяці звітного року, такий платник має право самостійно визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Платникам, визначеним підпунктом 3 (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) пункту 1 розділу II цієї Інструкції, які здійснили нарахування єдиного внеску у розмірі, меншому за мінімальний страховий внесок, органи доходів і зборів надсилають повідомлення-розрахунок за формою згідно з додатком 2 до цієї Інструкції, у якому зазначається розрахунок суми такої доплати, яка підлягала сплаті за результатами підприємницької діяльності за звітний календарний рік;

3) платники, визначені підпунктом 4 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, сплачують єдиний внесок, нарахований за календарний рік, до 01 травня наступного року на підставі даних річної податкової декларації. При цьому враховується кількість місяців, у яких отримано дохід (прибуток).

Базою нарахування єдиного внеску є чистий оподатковуваний дохід (прибуток), зазначений у податковій декларації, поділений на кількість місяців, протягом яких він отриманий. До вказаної суми з урахуванням максимальної величини бази нарахування єдиного внеску застосовується ставка, зазначена в пункті 3 розділу III цієї Інструкції.

У разі якщо таким платником не отримано доходу (прибутку) у звітному році або окремому місяці звітного року, такий платник має право самостійно визначити базу нарахування, але в розмірі, не більшому за максимальну величину бази нарахування єдиного внеску, встановлену цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску.

Платникам, визначеним підпунктом 4 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, які здійснили нарахування єдиного внеску в розмірі, меншому за мінімальний страховий внесок, органи доходів і зборів надсилають повідомлення-розрахунок (додаток 2), у якому зазначається розрахунок суми такої доплати, яка підлягала сплаті за результатами підприємницької діяльності за звітний календарний рік.

6. Обчислення і строки сплати єдиного внеску платниками, зазначеними у підпункті 3 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, які обрали спрощену систему оподаткування:

1) зазначена категорія платників самостійно для себе визначає базу для нарахування єдиного внеску, яка не може бути меншою за розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, але в розмірі, не більшому за максимальну величину бази нарахування єдиного внеску;

2) платники сплачують єдиний внесок, нарахований за календарний квартал, до 20 числа місяця, що настає за кварталом, за який сплачується єдиний внесок.

Платники можуть сплачувати єдиний внесок у вигляді авансового платежу в розмірі, який самостійно визначили, до 20 числа кожного місяця поточного кварталу. При цьому суми єдиного внеску, сплачені у вигляді авансових платежів, ураховуються платником при остаточному розрахунку, який здійснюється ним за календарний квартал до 20 числа місяця, що настає за кварталом, за який сплачується єдиний внесок.

7. Протягом особливого періоду, визначеного Законом України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", платники, визначені підпунктами 3 та 4 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, які призвані на військову службу під час мобілізації або залучені до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, на весь строк їх військової служби звільняються від виконання своїх обов'язків, якщо вони не є роботодавцями.

При цьому зазначені платники звільняються від виконання обов'язків платника єдиного внеску, якщо вони не є роботодавцями, з першого календарного дня місяця призову на військову службу під час мобілізації платника до останнього календарного дня місяця, в якому платника було демобілізовано або завершено його лікування (реабілітацію).

Підставою для такого звільнення є заява фізичної особи - підприємця (особи, яка провадить незалежну професійну діяльність) (додаток 1) та копія військового квитка або копія іншого документа, виданого відповідним державним органом, із зазначенням даних про призов такої особи на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, які подаються до органу доходів і зборів такою особою протягом 10 днів після її демобілізації або після закінчення її лікування (реабілітації).

Ця норма застосовується з першого дня мобілізації, оголошеної Указом Президента України від 17 березня 2014 року N 303 "Про часткову мобілізацію", затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про часткову мобілізацію", та протягом усього особливого періоду.

8. Єдиний внесок, що підлягає сплаті із сум виплат за період з дня виникнення у платника зобов'язання щодо сплати єдиного внеску до дня включення органом доходів і зборів даних про такого платника до реєстру страхувальників, сплачується (стягується) на загальних підставах за зазначений період.

9. У разі зміни класу професійного ризику виробництва за період до 01 січня 2016 року платник самостійно здійснює перерахунок єдиного внеску за минулі періоди, виходячи з розміру єдиного внеску, що діяв на день нарахування (обчислення, визначення) заробітної плати (доходу), на яку нараховується єдиний внесок.

Самостійно обчислену суму в результаті перерахунку (різниця між нарахованою сумою єдиного внеску за розміром, встановленим раніше, та нарахованою сумою єдиного внеску за встановленим розміром за зазначений період) платник відображає у звіті про нараховані суми єдиного внеску, який подається ним за звітний період.

10. Обчислення єдиного внеску органами доходів і зборів здійснюється на підставі актів документальної перевірки правильності нарахування та сплати єдиного соціального внеску, звітності, що подається платниками до органу доходів і зборів, бухгалтерських та інших документів, що підтверджують суму виплат (доходу), на які нараховується єдиний внесок.

11. У разі якщо останній день строків сплати єдиного внеску, зазначених у цій Інструкції, припадає на вихідний або святковий день, останнім днем таких строків сплати єдиного внеску вважається перший робочий день, що настає за вихідним або святковим днем.

12. Органи доходів і зборів використовують дані, зазначені у повідомленні про зміну класу професійного ризику виробництва за період до 01 січня 2016 року, отриманому від Фонду соціального страхування, для здійснення контролю за правильністю відображення донарахованих (зменшених) сум єдиного внеску у звітності, що подається до органів доходів і зборів, відповідно до встановлених класів професійного ризику виробництва за періоди, зазначені у повідомленні.

V. Добровільна сплата єдиного внеску та порядок укладення договорів про добровільну участь

1. Обчислення і строки сплати єдиного внеску платниками, зазначеними у підпункті 5 пункту 1 розділу II цієї Інструкції:

1) платники, зазначені у підпункті 5 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, обчислюють єдиний внесок відповідно до пункту 9 розділу III цієї Інструкції.

При цьому сума сплаченого єдиного внеску за кожен місяць такого періоду не може бути меншою за мінімальний страховий внесок та більшою за суму єдиного внеску, обчисленого, виходячи з максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленого на дату укладення договору;

2) зазначені платники сплачують єдиний внесок щомісяця в розмірі, установленому в договорі про добровільну участь, до 20 числа місяця, що настає за місяцем, за який він сплачується (крім осіб, які здійснюють одноразову сплату);

3) платниками, які мають право на добровільну сплату єдиного внеску, є:

члени фермерського господарства, особистого селянського господарства, - на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (одночасно на пенсійне, на випадок безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності);

особи, які досягли 16-річного віку та не перебувають у трудових відносинах з роботодавцями, визначеними підпунктами 1 та 2 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, та не належать до платників єдиного внеску, визначених підпунктами 3 та 4 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, у тому числі іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають або працюють в Україні, громадяни України, які працюють або постійно проживають за межами України, якщо інше не встановлено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, - виключно на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;

4) особи, зазначені в абзацах другому та третьому підпункту 3 пункту 1 цього розділу, подають до органів доходів і зборів за місцем проживання:

заяву про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування або одноразову сплату у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування за формою згідно з додатком 3 до цієї Інструкції;

копію трудової книжки (за наявності);

копію документа, що посвідчує особу;

5) особи, зазначені в абзаці третьому підпункту 3 пункту 1 цього розділу, надають також документ, що підтверджує їх членство в такому господарстві.

2. З особою, яка подала заяву про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, після перевірки викладених у заяві відомостей органами доходів і зборів у строк не пізніше ніж 30 календарних днів з дня отримання заяви укладається договір про добровільну участь відповідно до типового договору про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, наведеного у додатку 4 до цієї Інструкції.

Договір про добровільну участь набирає чинності з дня його підписання:

1) у разі бажання особи сплатити єдиний внесок за попередні періоди, в яких особа не підлягала загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню (у тому числі за період з 01 січня 2004 року по 31 грудня 2010 року), і отримання від неї заяви про одноразову сплату у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування після перевірки викладених у заяві відомостей органами доходів і зборів у строк не пізніше ніж 30 календарних днів з дня отримання заяви укладається договір про одноразову сплату у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування за формою, наведеною в додатку 5 до цієї Інструкції;

2) орган доходів і зборів відмовляє в укладенні договору про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування або договору про одноразову сплату у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування у разі, якщо особа:

підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню;

не відповідає вимогам, визначеним в абзацах другому та третьому підпункту 3 пункту 1 цього розділу;

надала неповні або недостовірні відомості;

раніше уклала договір про добровільну участь, дія якого не припинена або за яким не виконано передбачені договором умови;

бажає укласти договір на строк менше одного року (крім договорів одноразової сплати).

В інших випадках відмова в укладенні договору про добровільну участь не допускається;

3) сплачені суми єдиного внеску у разі дострокового розірвання договору про добровільну участь поверненню не підлягають, при цьому період, за який сплачено єдиний внесок, враховується до страхового стажу тільки за умови подання звіту;

4) участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування громадян України, які працюють на розташованих за межами України підприємствах, в установах, організаціях (у тому числі міжнародних), може здійснюватися відповідно до договорів про добровільну участь, укладених органом доходів і зборів з такими підприємствами, установами, організаціями.

У договорі про добровільну участь або про одноразову сплату у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування зазначаються:

назва документа;

відомості про особу, які вносяться до системи персоніфікованого обліку (номер посвідчення застрахованої особи (починаючи з 01 січня 2017 року); прізвище, ім'я та по батькові особи, за яку сплачується єдиний внесок, дата народження; стать; громадянство; реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта));

строк дії договору;

порядок сплати єдиного внеску та рахунки, на які він має сплачуватися;

умови набуття застрахованою особою права на виплати за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням відповідно до Закону;

умови розірвання договору;

права та обов'язки сторін, відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору;

інші умови за згодою сторін або передбачені типовим договором про добровільну участь, що не суперечать законодавству про загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

порядок обліку платежів у органах доходів і зборів;

дата набрання чинності договором.

3. Протягом особливого періоду, визначеного Законом України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", платники, визначені підпунктом 5 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, які призвані на військову службу під час мобілізації або залучені до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, на весь строк їх військової служби в період дії договору про добровільну участь звільняються від виконання обов'язків щодо сплати єдиного внеску в строки, визначені цим договором і Законом.

Підставою для такого звільнення є заява особи, яка бере добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування (додаток 1) та копія військового квитка або копія іншого документа, виданого відповідним державним органом, із зазначенням даних про призов такої особи на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, які подаються до органу доходів і зборів такою особою протягом 10 днів після її демобілізації або після закінчення лікування (реабілітації).

Невиконання обов'язків у зазначеному випадку щодо сплати єдиного внеску в строки, визначені договором про добровільну участь, не вважається порушенням умов договору (крім договорів одноразової сплати) і не є підставою вважати договір таким, умови якого не виконано.

Період, за який сплачено єдиний внесок, відповідно до укладеного договору про добровільну участь буде зараховано до страхового стажу тільки за умови подання звіту.

Надалі така особа матиме право на укладення договору про добровільну участь.

З платниками, визначеними підпунктом 5 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, які призвані на військову службу під час мобілізації або залучені до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, у разі надання до органу доходів і зборів відповідним державним органом протягом десяти днів після мобілізації таких осіб копії військового квитка або копії документа із зазначенням даних про призов таких осіб на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період не розриватиметься укладений договір про добровільну участь до моменту їх демобілізації або після закінчення лікування (реабілітації) як такий, за яким не виконано умови.

VI. Порядок стягнення заборгованості з платників

1. До платників, які не виконали визначені Законом обов'язки щодо нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску, застосовуються заходи впливу та стягнення.

2. У разі виявлення платником своєчасно не нарахованих сум єдиного внеску такі платники зобов'язані самостійно обчислити ці внески, відобразити у звітності, що подається платником до органів доходів і зборів, та сплатити їх. До такого платника застосовуються штрафні санкції у порядку і розмірах, визначених розділом VII цієї Інструкції.

У разі виявлення органом доходів і зборів своєчасно не нарахованих та/або не сплачених платником сум єдиного внеску такий орган доходів і зборів обчислює суми єдиного внеску, що зазначаються у вимозі про сплату боргу (недоїмки), та застосовує до такого платника штрафні санкції у порядку і розмірах, визначених розділом VII цієї Інструкції.

Сума єдиного внеску, своєчасно не нарахована та/або не сплачена у строки, встановлені Законом, обчислена органами доходів і зборів у випадках, передбачених Законом, є недоїмкою.

Суми недоїмки стягуються з нарахуванням пені та застосуванням штрафів.

3. Органи доходів і зборів надсилають (вручають) платникам вимогу про сплату боргу (недоїмки), якщо:

дані документальних перевірок свідчать про донарахування сум єдиного внеску органами доходів і зборів;

платник має на кінець календарного місяця недоїмку зі сплати єдиного внеску;

платник має на кінець календарного місяця борги зі сплати фінансових санкцій.

У випадку, передбаченому абзацом другим цього пункту, вимога про сплату боргу (недоїмки) приймається відповідним органом доходів і зборів протягом десяти робочих днів з дня, що настає за днем вручення платнику акта перевірки, а за наявності заперечень платника єдиного внеску до акта перевірки приймається з урахуванням висновку про результати розгляду заперечень до акта перевірки.

Орган доходів і зборів надсилає (вручає) вимогу про сплату боргу (недоїмки) платнику єдиного внеску протягом трьох робочих днів із дня її винесення.

У випадках, передбачених абзацами третім та/або четвертим цього пункту, вимога про сплату боргу (недоїмки) надсилається (вручається):

платникам, зазначеним у підпунктах 1 та 2 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, протягом десяти робочих днів, що настають за календарним місяцем, у якому виникла, зросла або частково зменшилась сума недоїмки зі сплати єдиного внеску (заборгованість зі сплати фінансових санкцій);

платникам, зазначеним у підпунктах 3 та 4 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, протягом п'ятнадцяти робочих днів, що настають за календарним місяцем, у якому виникла, зросла або частково зменшилась сума недоїмки зі сплати єдиного внеску (заборгованість зі сплати фінансових санкцій).

Вимога про сплату боргу (недоїмки) формується на підставі даних інформаційної системи органу доходів і зборів платника на суму боргу, що перевищує 10 гривень.

Вимога про сплату боргу (недоїмки), окрім загальних реквізитів, повинна містити відомості про розмір боргу, у тому числі суми недоїмки, штрафів та пені, обов'язок погасити борг та можливі наслідки його непогашення в установленний строк.

Вимога про сплату боргу (недоїмки) є виконавчим документом.

Сума боргу у вимозі проставляється у гривнях з двома десятковими знаками.

4. Вимога про сплату боргу (недоїмки) формується на підставі актів документальних перевірок, звітів платника про нарахування єдиного внеску та облікових даних з інформаційної системи органу доходів і зборів за формою згідно з додатком 6 до цієї Інструкції (для платника - юридичної особи) або за формою згідно з додатком 7 до цієї Інструкції (для платника - фізичної особи).

Орган доходів і зборів веде реєстр виданих вимог про сплату боргу (недоїмки) за формою згідно з додатком 8 до цієї Інструкції.

При формуванні вимоги про сплату боргу (недоїмки) їй присвоюється порядковий номер, який складається з трьох частин: 1 частина - літера "Ю" (вимога до юридичної особи) або "Ф" (вимога до фізичної особи), 2 частина - порядковий номер, 3 частина - літера "У" (узгоджена вимога).

Вимога про сплату боргу (недоїмки) формується під одним порядковим номером до повного погашення сум боргу.

Після формування вимоги про сплату боргу (недоїмки) та внесення даних до відповідного реєстру вимога надсилається (вручається) платнику. При надсиланні вимоги платнику рекомендованим листом з повідомленням про вручення корінець вимоги залишається у органі доходів і зборів. При врученні вимоги платнику під підпис така вимога залишається у платника, а корінець вимоги, на якому платник проставляє свій підпис, - у органі доходів і зборів.

Вимога про сплату боргу (недоїмки) вважається належним чином надісланою (врученою):

юридичній особі або відокремленому підрозділу, якщо її особисто вручено службовій (посадовій) особі такого платника під підпис або надіслано рекомендованим листом з повідомленням про вручення;

фізичній особі, якщо її вручено особисто такій фізичній особі або її законному чи уповноваженому представникові чи надіслано рекомендованим листом на її адресу за місцем проживання або останнього відомого її місця перебування (проживання) з повідомленням про вручення.

Якщо платник на день надсилання (вручення) йому органом доходів і зборів вимоги про сплату боргу (недоїмки) не повідомив в установленому порядку про зміну місцезнаходження (місця проживання), вимога вважається належним чином надісланою (врученою) навіть у разі її повернення як такої, що не знайшла адресата.

Дата надсилання (вручення) проставляється на корінці вимоги:

службовою (посадовою) особою юридичної особи, фізичною особою або її законним чи уповноваженим представником - у разі вручення вимоги під підпис;

працівником структурного підрозділу, до функцій якого належать приймання, реєстрація та обробка вхідної і вихідної кореспонденції, у разі надіслання рекомендованим листом з повідомленням про вручення. При цьому повідомлення про вручення прикріплюється до корінця вимоги.

У разі якщо неможливо надіслати (вручити) платнику єдиного внеску вимогу про сплату боргу (недоїмки) поштою у зв'язку з відсутністю його за місцезнаходженням (місцем проживання) (відсутністю службових (посадових) осіб платника єдиного внеску за його місцезнаходженням), відмовою платника єдиного внеску або службових (посадових) осіб платника прийняти вимогу, вимога вважається надісланою (врученою) платнику єдиного внеску у день, зазначений поштовою службою у повідомленні про вручення із зазначенням причин невручення.

Після надсилання (вручення) вимоги про сплату боргу (недоїмки) платнику корінець такої вимоги з відміткою про вручення підшивається до справи платника та:

якщо вимога органу доходів і зборів скасовується чи змінюється судом (господарським судом), то підшивається примірник (копія) рішення суду (господарського суду) до справи платника поряд з корінцем від вимоги, щодо якої відбувся судовий розгляд;

у разі списання боргу (недоїмки) у випадках, визначених статтею 25 Закону, підшивається копія рішення про списання.

5. Протягом десяти календарних днів з дня одержання вимоги про сплату боргу (недоїмки) платник зобов'язаний сплатити зазначені у вимозі суми недоїмки, штрафів та пені.

У разі незгоди з розрахунком органу доходів і зборів суми боргу (недоїмки) платник єдиного внеску протягом десяти календарних днів, що настають за днем отримання вимоги, узгоджує її з органом доходів і зборів шляхом оскарження вимоги про сплату боргу (недоїмки) в адміністративному або судовому порядку.

У разі якщо згоди з органом доходів і зборів не досягнуто, платник єдиного внеску зобов'язаний сплатити суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею протягом десяти календарних днів з дня надходження рішення відповідного органу доходів і зборів або оскаржити вимогу до органу доходів і зборів вищого рівня чи в судовому порядку.

Про оскарження вимоги про сплату боргу (недоїмки) до органу доходів і зборів вищого рівня або суду платник зобов'язаний одночасно письмово повідомити орган доходів і зборів, який направив вимогу.

У разі якщо платник єдиного внеску протягом десяти календарних днів з дня надходження (отримання) вимоги про сплату боргу (недоїмки) не сплатив зазначених у вимозі сум недоїмки та штрафів з нарахованою пенею, не узгодив вимогу з органом доходів і зборів, не оскаржив вимогу в судовому порядку або не сплатив узгодженої в результаті оскарження суми боргу (недоїмки) (з дня отримання відповідного рішення органу доходів і зборів або суду), орган доходів і зборів протягом десяти робочих днів надсилає в порядку, встановленому Законом, до органу державної виконавчої служби вимогу про сплату боргу (недоїмки).

У разі якщо платник єдиного внеску, що є бюджетною установою та одержувачем бюджетних коштів, а також підприємством, установою та організацією, рахунки яких відкриті в органах Казначейства, протягом десяти календарних днів з дня надходження (отримання) вимоги про сплату боргу (недоїмки) не сплатив зазначених у вимозі сум недоїмки та штрафів з нарахованою пенею, не узгодив вимогу з органом доходів і зборів, не оскаржив вимогу в судовому порядку або не сплатив узгодженої в результаті оскарження суми боргу (недоїмки) (з дня отримання відповідного рішення органу доходів і зборів або суду), орган доходів і зборів протягом десяти календарних днів надсилає в порядку, встановленому частиною другою статті 3 Закону України "Про виконавче провадження", до органу Казначейства вимогу про сплату боргу (недоїмки).

До сум боргу (недоїмки) платника, що подаються до органів державної виконавчої служби або до органів Казначейства, у вимогу про сплату боргу (недоїмки) за даними інформаційної системи органу доходів і зборів включаються також суми узгоджених з платником, але не сплачених у встановлений термін штрафів та пені.

У зазначених випадках орган доходів і зборів також має право звернутися до суду з позовом про стягнення недоїмки, штрафів та пені. У разі звернення органу доходів і зборів з позовом про стягнення недоїмки, штрафів та пені до суду передбачені законом заходи досудового врегулювання спорів не застосовуються.

6. Вимога про сплату боргу (недоїмки) вважається відкликаною, якщо:

сума боргу (недоїмки) самостійно погашається платником;

орган доходів і зборів скасовує або змінює раніше зазначену суму боргу (недоїмки) внаслідок її узгодження або оскарження;

вимога органу доходів і зборів про сплату боргу (недоїмки) скасовується чи змінюється судом (господарським судом);

борг (недоїмка) списується у випадках, передбачених статтею 25 Закону, в порядку, визначеному пунктами 9 - 11 цього розділу;

є рішення суду про стягнення відповідних сум боргу (недоїмки), що зазначені у вимозі.

У випадку, зазначеному в абзаці другому цього пункту, вимога вважається відкликаною у день, протягом якого відбулося погашення суми боргу (недоїмки).

У випадку, зазначеному в абзаці третьому цього пункту, вимога вважається відкликаною з дня прийняття органом доходів і зборів рішення про скасування або зміну раніше зазначеної суми боргу (недоїмки).

У випадку, зазначеному в абзаці четвертому цього пункту, вимога вважається відкликаною у день набрання судовим рішенням законної сили.

У випадку, зазначеному в абзаці п'ятому цього пункту, вимога вважається відкликаною у день прийняття органом доходів і зборів рішення про списання боргу (недоїмки) відповідно до частини сьомої статті 25 Закону.

У випадку, зазначеному в абзаці шостому цього пункту, вимога вважається відкликаною у день надходження виконавчих документів до органів державної виконавчої служби або до органів Казначейства.

7. Якщо протягом наступного базового звітного періоду сума боргу (недоїмки) платника зросла, то після проходження відповідної процедури узгодження та оскарження вимога про сплату боргу (недоїмки) подається до органу державної виконавчої служби або до органу Казначейства тільки на суму зростання боргу (недоїмки).

Якщо протягом наступних базових звітних періодів платник повністю погасив суму боргу (недоїмки), зазначену у вимозі про сплату боргу (недоїмки), що подана до органу державної виконавчої служби або до органу Казначейства, то орган доходів і зборів подає до відповідного органу повідомлення про сплату боргу (недоїмки) за формою згідно з додатком 9 до цієї Інструкції.

8. За рахунок сум, що надходять від платника єдиного внеску або від державної виконавчої служби, погашаються суми недоїмки, штрафних санкцій та пені у порядку календарної черговості їх виникнення. У разі якщо платник має несплачену суму недоїмки, штрафів та пені, сплачені ним суми єдиного внеску зараховуються в рахунок сплати недоїмки, штрафів та пені у порядку календарної черговості їх виникнення.

9. Списанню підлягає борг (недоїмка) зі сплати єдиного внеску у разі:

повної ліквідації юридичної особи - платника єдиного внеску, коли борги (недоїмка) зі сплати єдиного внеску залишилися непогашеними у зв'язку з недостатністю майна такого платника або майна засновників чи учасників, якщо вони несуть повну чи додаткову відповідальність за зобов'язаннями платника;

смерті фізичної особи, оголошення померлою, визнання її у судовому порядку безвісно відсутньою або недієздатною за умови відсутності осіб, які відповідно до Закону несуть зобов'язання зі сплати єдиного внеску, та засвідчення цього факту відділом державної реєстрації актів цивільного стану чи постановленням судового рішення.

Списанню підлягають суми нарахованого єдиного внеску, недоїмки зі сплати єдиного внеску, штрафів та пені, що обліковуються за даними інформаційної системи органу доходів і зборів єдиного внеску.

10. До документів, що підтверджують наявність підстав для проведення списання, належать:

у разі повної ліквідації юридичної особи - повідомлення державного реєстратора про внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань запису про припинення юридичної особи;

у разі смерті фізичної особи, оголошення померлою, визнання її у судовому порядку безвісно відсутньою або недієздатною - копія свідоцтва про смерть фізичної особи, чи повідомлення державного реєстратора щодо державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця у разі її смерті, або оголошення її померлою, або визнання фізичної особи - підприємця безвісно відсутньою, чи копія рішення суду про визнання фізичної особи безвісно відсутньою, недієздатною або оголошення померлою.

11. Органи доходів і зборів проводять списання недоїмки з єдиного внеску на підставі рішення керівника (заступника керівника) органу доходів і зборів, в якому перебуває на обліку платник єдиного внеску, про списання боргу (недоїмки) з єдиного внеску за формою згідно з додатком 10 до цієї Інструкції щомісяця протягом десяти робочих днів, що настають за місяцем, у якому надійшли документи, зазначені в пункті 10 цього розділу.

Рішення про списання боргу (недоїмки) долучається до справи платника та вноситься до інформаційної системи органу доходів і зборів не пізніше наступного робочого дня після підписання такого рішення.

12. Якщо фізична особа, яка в судовому порядку визнана безвісно відсутньою або оголошена померлою, з'являється або якщо фізичну особу, яку в судовому порядку було визнано недієздатною, в судовому порядку визнають дієздатною, то списаний борг (недоїмка) зі сплати єдиного внеску таких осіб підлягає відновленню та стягненню в загальному порядку, починаючи з дня відновлення такого боргу (недоїмки).

13. Положення цього розділу застосовуються із особливостями, визначеними пунктом 9² розділу VIII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону.

VII. Фінансові санкції

1. За порушення норм законодавства про єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до платників, на яких згідно із Законом покладено обов'язок нараховувати, обчислювати та сплачувати єдиний внесок, застосовуються фінансові санкції (штрафи та пеня) відповідно до Закону.

2. Відповідно до частини одинадцятої статті 25 Закону до платників, визначених підпунктами 1 - 4 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, органи доходів і зборів застосовують штрафні санкції у таких розмірах:

1) у разі ухилення від взяття на облік або несвоєчасного подання заяви про взяття на облік платниками єдиного внеску, на яких не поширюється дія Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", накладається штраф у розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

При цьому складається рішення про застосування штрафних санкцій за ухилення від взяття на облік або несвоєчасне подання заяви про взяття на облік платниками єдиного внеску, на яких не поширюється дія Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань", за формою згідно з додатком 11 до цієї Інструкції.

Підставою для прийняття цього рішення є акт про зазначене порушення, що складається в довільній формі;

2) за несплату (неперерахування) або несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску на платників, які допустили зазначене порушення у період до 01 січня 2015 року, накладається штраф у розмірі 10 відсотків своєчасно не сплачених сум.

За несплату (неперерахування) або несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску на платників, які допустили зазначене порушення, починаючи з 01 січня 2015 року накладається штраф у розмірі 20 відсотків своєчасно не сплачених сум.

При цьому складається рішення про застосування штрафних санкцій та нарахування пені за несплату (неперерахування) або несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску за формою згідно з додатком 12 до цієї Інструкції.

Розрахунок цієї фінансової санкції здійснюється на підставі даних інформаційної системи органу доходів і зборів.

При застосуванні штрафів, зазначених у цьому підпункті, приймається одне рішення на всю суму сплаченої (погашеної) недоїмки незалежно від періодів та кількості випадків сплати за вказані періоди.

Для платників, зазначених у підпунктах 1 та 2 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, таким періодом є календарний місяць, для платників, зазначених у підпунктах 3 (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та 4 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, - календарний рік, для платників, зазначених у підпункті 3 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, які обрали спрощену систему оподаткування, - календарний квартал відповідно;

3) за донарахування органом доходів і зборів або платником своєчасно не нарахованого єдиного внеску до 01 січня 2015 року накладається штраф у розмірі 5 відсотків зазначеної суми, а після 01 січня 2015 року - 10 відсотків зазначеної суми за кожний повний або неповний звітний період, за який донараховано таку суму, але не більш як 50 відсотків суми донарахованого єдиного внеску.

Для розрахунку зазначеного штрафу кількість звітних періодів розраховується, починаючи з місяця, на який припадає термін подання звітності за період, за який донараховано (обчислено) суми єдиного внеску, та закінчуючи місяцем, на який припадає отримання таким платником акта перевірки від органу доходів і зборів або в якому він подав звітність, де зазначено такі донараховані суми.

Якщо за результатами перевірки виявлено в окремих місяцях суми донарахованого (своєчасно не обчисленого) єдиного внеску, то за кожне таке донарахування (кожний місяць) відповідно до Закону накладається штраф у порядку та розмірах, визначених у абзацах четвертому - сьомому цього пункту.

Для дотримання вимог щодо максимального розміру (50 відсотків) штрафу:

визначається сукупно сума донарахувань за всіма звітними періодами, в яких вони виявлені;

визначається сукупно сума штрафу за всіма звітними періодами, у яких виявлені донарахування та за якими нараховано такі штрафи;

здійснюється обрахування максимального розміру штрафу від сукупної суми донарахувань та порівнюється із фактично нарахованою сумою штрафів, визначеною сукупно за всі звітні періоди, в яких донараховано суми єдиного внеску.

До сплати визначаються суми штрафів, що не перевищують максимального їх розміру, визначеного цим підпунктом.

При цьому складається рішення про застосування штрафних санкцій за донарахування відповідним органом доходів і зборів або платником своєчасно не нарахованого єдиного внеску за формою згідно з додатком 13 до цієї Інструкції.

Підставою для прийняття відповідного рішення є акт перевірки платника єдиного внеску;

4) за неналежне ведення бухгалтерської документації, на підставі якої нараховується єдиний внесок, накладається штраф у розмірі від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

При цьому складається рішення про застосування штрафних санкцій за неналежне ведення бухгалтерської документації, на підставі якої нараховується єдиний внесок, за формою згідно з додатком 14 до цієї Інструкції.

Підставою для прийняття відповідного рішення є акт документальної перевірки платника єдиного внеску;

5) за несплату, неповну сплату або несвоєчасну сплату суми єдиного внеску одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується єдиний внесок (авансових платежів), накладається штраф у розмірі 10 відсотків таких несплачених або несвоєчасно сплачених сум.

При цьому складається рішення про застосування штрафних санкцій за несплату, неповну або несвоєчасну сплату суми єдиного внеску одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується єдиний внесок (авансових платежів), за формою згідно з додатком 15 до цієї Інструкції.

Розрахунок зазначеної штрафної санкції здійснюється за даними акта документальної перевірки платника єдиного внеску;

б) за неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності, передбаченої Законом, органом доходів і зборів здійснюється накладення штрафу в розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання, несвоєчасне подання або подання не за встановленою формою.

Ті самі дії, вчинені платником єдиного внеску, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі шістдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання, несвоєчасне подання або подання не за встановленою формою звітності.

При цьому складається рішення про застосування штрафних санкцій за неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності, передбаченої Законом України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", за формою згідно з додатком 16 до цієї Інструкції.

3. Органи доходів і зборів відповідно до частини дванадцятої статті 25 Закону застосовують до банків такі фінансові санкції:

1) за несвоєчасне перерахування або несвоєчасне зарахування на рахунки органів доходів і зборів сум єдиного внеску, фінансових санкцій, зазначених у підпунктах 1 - 5 пункту 2 цього розділу, накладається штраф у розмірі 10 відсотків своєчасно не зарахованих (не перерахованих) сум.

При цьому складається рішення про застосування штрафних санкцій та нарахування пені за несвоєчасне перерахування або несвоєчасне зарахування на рахунки органів доходів і зборів сум єдиного внеску, фінансових санкцій за формою згідно з додатком 17 до цієї Інструкції.

Розрахунок зазначеної штрафної санкції здійснюється за даними акта про порушення, який складається в довільній формі, на підставі акта документальної перевірки платника єдиного внеску;

2) у разі якщо банки приймають від платників єдиного внеску, зазначених у підпунктах 1 та 2 пункту 1 розділу II цієї Інструкції, платіжні доручення та інші розрахункові документи на видачу (перерахування) коштів для виплати заробітної плати, на які відповідно до Закону нараховується єдиний внесок, та здійснюють видачу (перерахування) зазначених коштів без одночасного подання платником розрахункових документів про перерахування коштів для сплати відповідних сум єдиного внеску або документів, що підтверджують фактичну сплату таких сум, накладається штраф у розмірі суми єдиного внеску, яка підлягає сплаті платниками.

При цьому складається рішення про застосування штрафних санкцій за порушення вимог, передбачених частиною другою статті 24 Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", за формою згідно з додатком 18 до цієї Інструкції.

Розрахунок зазначеної штрафної санкції здійснюється за даними акта про порушення, який складається в довільній формі, на підставі акта документальної перевірки платника єдиного внеску.

4. Факти порушень законодавства, крім тих, що є предметом акта документальної перевірки, та тих, що зазначені у підпункті 2 пункту 2 цього розділу, посадова особа органу доходів і зборів оформляє актом довільної форми, в якому чітко викладається зміст порушення з обґрунтуванням порушених норм законодавчих актів. Такий акт про порушення надсилається (вручається) платнику разом із рішенням про застосування штрафних санкцій.

5. На суму недоїмки платнику єдиного внеску нараховується пеня з розрахунку 0,1 відсотка на суму фактично сплаченої недоїмки за кожний день прострочення платежу.

Нарахування пені починається з першого календарного дня, що настає за днем закінчення строку внесення відповідного платежу, до дня його фактичної сплати (перерахування) включно.

Документи, які є підставою для нарахування пені:

документи, що підтверджують суму єдиного внеску та строк її сплати, - звіт платника щодо нарахування єдиного внеску (з додатним значенням); вимога про донараховані суми єдиного внеску за актами документальних перевірок або повідомленням-розрахунком; рішення суду;

документи, що підтверджують суму та дату погашення недоїмки за єдиним внеском, - виписки з рахунків у вигляді електронного реєстру розрахункових документів; корінець прибуткового документа про приймання установою банку платежів готівкою; звіт платника щодо нарахування єдиного внеску з від'ємним значенням; відомості або довідка (витяг) з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань; свідоцтво про смерть фізичної особи.

Приклад нарахування пені.

Сума недоїмки платника станом на 18 серпня 2016 року становить 10000 гривень.

Платник 05 вересня 2016 року здійснює сплату платежу у сумі 3000 гривень. На фактично сплачену суму недоїмки (3000 грн) нараховується пеня.

Сума пені розраховується за такою формулою:

$$Y = S \times K \times 0,1 \%,$$

де Y - сума пені, що нараховується на фактично сплачену суму недоїмки зі сплати єдиного внеску (округлюється до другого десяткового знака);

S - фактично сплачена сума недоїмки зі сплати єдиного внеску;

K - кількість днів прострочення платежу;

0,1 % - ставка для нарахування пені згідно з частиною десятою статті 25 Закону.

Приклад:

$$Y = 3000 \times 18 \times 0,1 \%, Y = 54,00.$$

Таким чином, нарахована платнику пеня дорівнює 54,00 гривні.

6. За несвоєчасне перерахування або несвоєчасне зарахування на рахунки органів доходів і зборів сум єдиного внеску, фінансових санкцій, зазначених у підпунктах 1 - 5 пункту 2 цього розділу, банкам нараховується пеня з розрахунку 0,1 % зазначених сум, розрахована за кожен день прострочення їх перерахування (зарахування).

Нарахування пені починається з першого календарного дня, що настає за днем списання з рахунку платника відповідних коштів (внесення відповідного платежу готівкою), до дня його фактичного перерахування (зарахування) банками на рахунки органів доходів і зборів з дотриманням строків, передбачених Законом України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні".

7. Рішення про нарахування пені та застосування штрафів, передбачених пунктами 2, 3, 5 та 6 цього розділу, за наслідками розгляду акта та інших матеріалів про порушення приймає начальник відповідного органу доходів і зборів або його заступник.

За результатами розгляду акта документальної перевірки рішення про нарахування пені та застосування штрафів приймається протягом десяти робочих днів з дня, що настає за днем вручення платнику акта перевірки, а за наявності заперечень платника єдиного внеску до акта перевірки - приймається з урахуванням висновку про результати розгляду заперечень до акта перевірки.

Рішення приймається за встановленою формою у двох примірниках.

Перший примірник рішення протягом трьох робочих днів із дня його винесення надсилається платнику у порядку, встановленому для надсилання вимог, або вручається під підпис керівнику або головному бухгалтеру платника, банку чи фізичній особі - платнику єдиного внеску.

Другий примірник залишається в органі доходів і зборів. Надіслані (вручені) рішення про застосування фінансових санкцій реєструються в журналі обліку рішень про застосування фінансових санкцій за формою згідно з додатком 19 до цієї Інструкції.

Нумерація рішень у журналі - у порядку зростання у межах календарного року.

Рішення про нарахування пені та застосування штрафів вважається надісланим (врученим) юридичній особі або відокремленому підрозділу, якщо його передано службовій особі такого платника єдиного внеску під підпис або надіслано листом з повідомленням про вручення.

Рішення про нарахування пені та застосування штрафів вважається надісланим (врученим) фізичній особі, якщо його вручено особисто такій фізичній особі або її законному представникові чи надіслано листом на її адресу за місцем проживання або останнім відомим місцем її перебування з повідомленням про вручення.

Якщо платник на день надсилання йому органом доходів і зборів рішення про нарахування пені та застосування штрафів не повідомив в установленому порядку про зміну місцезнаходження (місця проживання), рішення вважається належним чином врученим навіть у разі його повернення як такого, що не знайшло адресата.

У разі якщо неможливо вручити платнику єдиного внеску рішення про нарахування пені та застосування штрафів поштою у зв'язку з його відсутністю за місцезнаходженням (службових осіб платника єдиного внеску за його місцезнаходженням), відмовою службових осіб платника єдиного внеску прийняти рішення, рішення про нарахування пені та застосування штрафів вважається врученим платнику єдиного внеску у день, зазначений поштовою службою в повідомленні про вручення із зазначенням причин невручення.

8. Суми штрафів та пені, передбачені пунктами 2, 3, 5 та 6 цього розділу, підлягають сплаті платником єдиного внеску чи банком протягом десяти календарних днів після надходження відповідного рішення або можуть бути оскаржені у цей самий строк до органу доходів і зборів вищого рівня або до суду з одночасним обов'язковим письмовим повідомленням про це відповідного органу доходів і зборів, посадовими особами якого прийнято це рішення.

9. Оскарження рішення органу доходів і зборів про застосування фінансових санкцій зупиняє перебіг строку їх сплати до винесення вищим органом доходів і зборів або судом рішення у справі.

Строк сплати фінансових санкцій також зупиняється до ухвалення судом рішення у разі оскарження платником єдиного внеску вимоги про сплату боргу (недоїмки), якщо застосування фінансових санкцій пов'язано з виникненням або несвоечасною сплатою суми боргу (недоїмки).

10. Рішення органу доходів і зборів про нарахування пені та/або застосування штрафів є виконавчим документом.

11. У разі якщо платник єдиного внеску чи банк отримали рішення про нарахування пені та/або застосування штрафів і не сплатили зазначені в них суми протягом десяти календарних днів, а також не оскаржили це рішення чи не повідомили у цей строк відповідний орган доходів і зборів про його оскарження, таке рішення передається для виконання органу державної виконавчої служби або до органу Казначейства.

12. Суми штрафів та нарахованої пені, застосованих за порушення порядку та строків нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску, стягуються в тому самому порядку, що і суми недоїмки зі сплати єдиного внеску.

Суми штрафів та нарахованої пені включаються до вимоги про сплату боргу (недоїмки), якщо їх застосування пов'язано з виникненням та сплатою недоїмки.

13. Строк давності щодо нарахування, застосування та стягнення сум недоїмки, штрафів та нарахованої пені не застосовується.

14. Тимчасово на період дії особливого правового режиму, визначеного Законом України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України", зупиняється застосування до платників єдиного внеску із місцезнаходженням (місцем проживання) на тимчасово окупованій території України норм статей 25 і 26 Закону.

15. Положення цього розділу застосовуються із особливостями, визначеними пунктом 9² розділу VIII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону.

**митної політики та методології
бухгалтерського обліку**